

Gogolova Ženitba v Divadle Petra Bezruče je výbornou a důmyslně vystavěnou zábavou

16.3.2024 07:20 [Ladislav Vrchovský](#) [Divadlo](#) [Recenze](#)

Divadlo Petra Bezruče uvedlo v pátek 15. března premiéru Ženitby, jedné z nejvyzrálejších satirických groteskních komedií Nikolaje Vasiljeviče Gogola. Nastudoval ji režisér Janusz Klimsza, který také nahradil v roli Podkolatova nedávno zesnulého Norberta Lichého. Hraje se v překladu Leoše Suchařípy, na scéně Michala Syrového, v kostýmech Marcely Lysáckové a s hudbou Nikose Engonidise.

Z inscenace Ženitba v Divadle Petra Bezruče.

Foto: Martin Špalda

Michal Syrový postavil pro samotný začátek inscenace do popředí scény stavbu připomínající ruskou venkovskou prosklenou verandu. Po několika krátkých úvodních obrazech tuto verandu dva sluhové Duňasa a Štěpán v půli odtrhnou od sebe a otočí zadní stranou dopředu. Poté oba kusy jevištní výpravy po stranách připojí k okrajům scény, kde s odhaleným interiérem zapadne do celého zařízení, které jak by vypadlo z bytu bez jakéhokoliv vkusu.

Janusz Klimsza svým režijním důrazem na výraznou stylizaci hereckého projevu u všech postav kromě svého Podkolatova ještě více vyhrocuje grotesknost představení. V tom mu také hodně napomáhají kostýmy *Marcely Lysáckové*, která se „vyřádila“ zejména na kostýmech žen. Vdavekchtivá Agáta (*Magdaléna Holcová*) v první části pobíhá po jevišti v košilce a s čelenkou, která ji snižuje čelo a dělá z Agáty ještě prostomyslnější bytost, než je. Když se pak Agáta objeví po přestávce v mírně naddimenzované paruce a la Bardotka, hlediště vybuchne smíchy. Podobné

reakce vzbuzuje i černá paruka na šedivých vlasech Podkolatova i groteskní účesy zbývajících ženských postav.

Z inscenace Ženitba. (Foto: Martin Špalda)

Jako u Bezručů vždy, i v tomto případě, jsou hlavní devízou představení herecké výkony. Začíná to hned v úvodu po příchodu dohazovače Kočkareva (*Ondřej Brett*), který je bezesporu nejvýraznější postavou ze všech mužských rolí. Hlavním úkolem Kočkareva je oženit Podkolatova s Agátou. Brettovy klauniády a mezi nimi výstup, ve kterém se schovává pod sedačkou, na níž přednáší Agáta svůj pověstný monolog o problému vybrat si jednoho mezi všemi nápadníky, patří k vrcholům představení.

Janusz Klisza a Ondřej Brett. (Foto: Martin Špalda)

Janusz Klisza hraje Podkolatova se snahou vzdát hold původně plánovanému představiteli této postavy Norbertu Lichému. Občas použije mluvní stylizace připomínající kolegu Bertíka, občas hraje s pootočenou rukou ve známém Lichého držení horní končetiny. Když ale v závěrečném monologu mírně pozmění Gogolův text a řekne, že kdyby jako Podkolatov měl vlastní stát, nikdo by v něm nebyl svobodný, publikum se smíchem zatleská této aktuální větě mířící do dnešního Ruska. Tím, jak se Klisza v decentním tmavém obleku zejména ve druhé části představení liší způsobem projevu od ostatních postav, podtrhuje sílu grotesky, ale také závěrečné memento inscenace.

Z inscenace Ženitba. (Foto: Martin Špalda)

Druhou nejvýraznější postavou je Agáta *Magdalény Holcové*. Herečka zpočátku hraje excelentně neuvěřitelnou „blbku“, ve druhé části však výrazně přitvrdí a vede všechny muže v hledišti k přesvědčení, že před něčím takovým je opravdu nejlépe rychle utéct a už se nikdy nevracet.

Markéta Haroková v roli dohazovačky Tekly i *Kateřina Krejčí* coby tetička Arina si dokonale vychutnávají možnosti groteskně parodovat jak dohazovačky jako takové, tak pěstounky posedlé tím, jak provdají svoje schovanky za muže, které nejen schovankám, ale i jim samotným zajistí svým bohatstvím sladký život.

Magdaléna Holcová a Kateřina Krejčí. (Foto: Martin Špalda)

Skvělý je *Jáchym Kučera* coby Nenažraný. Hercova výrazná kreace totálně zesměšňuje úředníka zvyklého poroučet a vymáhat si nejen úplatky, ale vůbec všechno, po čem zatouží. Žvanikin *Mariána Chalányho* je koncentrátem mužské samolibosti. *Lukáš Melník* v uniformě důstojníka hraje Onučkina jako tupého alkoholika s červeným nosem, který naprosto věrohodně v koutku scény onanuje bez stopy důvtipu i emocí.

Barbora Křupková v roli Duňaši a *Vít Hofmann* jako Štěpán nemají moc hereckého prostoru. Přesto využívají komediálního potenciálu daného textem maximálně a jejich „roličky“ rozhodně potvrzují, že není malých rolí.

Barbora Křupková. (Foto: Martin Špelda)

Celkově je Klimszova *Ženitba* velmi důmyslně vystavěnou skvělou zábavou. Nejen kvůli vskutku do krajnosti vyhrocené grotesce, která probouzí opakované výbuchy smíchu v hledišti, ale hlavně ostrým satirickým ztvárněním lidských slabostí. Janusz Klimsza, celý jeho inscenační tým i všichni herci si v bezručácké *Ženitbě* jako partneři na stejné úrovni tisknou dlaně v přátelském objímání s geniálním Nikolajem Vasiljevičem Gogolem. A nadšené publikum tomuto objetí dlouho a s hlasitými ovacemi tleská.

*

Nikolaj Vasiljevič Gogol: Ženitba. Režie: Janusz Klimsza. Dramaturgie: Peter Galdík. Překlad: Leoš Suchařípa. Scéna: Michal Syrový. Kostýmy: Marcela Lysáčková. Hudba: Nikol Engonidis. Divadlo Petra Bezruče, Ostrava. Recenze je psaná z premiéry uvedené v pátek 15. března 2024.